

■ Miran Černec | Pogled nazaj od 26. 3. do 1. 4.

Vinko Poljanec

26. 3. 1876 se je v Destrniku (takrat Sv. Urban pri Ptuj) na Štajerskem rodil Vinko Poljanec, slovenski katoliški duhovnik, neutrudni bорец za narodnostne pravice Koroških Slovencev in žrtev nacizma. Po končani gimnaziji na Ptuj in v Celju se je vpisal na semenišče v Celovcu – ob mnogih drugih narodno zavednih bogoslovcih je tu spoznal tudi Franca Ksaverja Meška, še enega Štajerca, ki se je kasneje zapisal v zgodovino kot eden najvztrajnejših in najbolj preganjanih slovenskih duhovnikov na Koroškem. Po posvetitvi v duhovnika je bil Poljanec najprej poslan za kaplana v župnijo Sv. Jurij na Vinogradih, danes severno predmestje Celovca, ki je bila takrat že precej ponemčena in narodno-

stno težavna, a je bil s svojo mladostno energijo in zagnanostjo tamkajšnjemu položaju več kot kos. Leta 1900 je bil poklican na pomoč ostarelemu župniku v Škocjan v Podjuni, kjer je 1908 sam prevzel župnijo in na tem mestu ostal vse do svoje prezgodnje smrti – v Škocjanu je preživel kar 38 let. Kljub pritiskom velikonemških šovinistov je Poljanec vztrajal na Koroškem tudi po izgubljenem plebiscitu leta 1920 in v tem obdobju postal eden od stebrov slovenstva v deželi: dva mandata je bil poslanec v koroškem deželnem zboru, 6 let predsednik Slovenske prosvetne zveze, zastopnik slovenskih kmetov v deželni Kmečki zbornici, pomembno sodeloval pri ustvarjanju tednika »Koroški Slovenec«,

predvsem pa je organiziral številne narodne shode, na katere je z ognjevitimi, klenimi in duhovitimi govori privabljal na tisoče Korošcev ter jih spodbujal k zvestobi jeziku, veri in kulturi – po lastnih besedah je imel v teh letih kar 600 do 700 takih shodov in zborovanj, od Ziljske doline do Djekš na Svinški planini, od Pliberka do Sel pod Košuto. Poljanec ni bil narodnostni šovinist; večkrat je izjavljal, da ceni nemški narod, jezik in kulturo, se zavzemal za sožitje obeh skupnosti na Koroškem, za nemško govoreče turiste, ki so takrat začeli odkrivati okolico Klopinskega jezera ob Škocjanu, pa celo pripravljati posebne pridige v nemščini, a hkrati je ostajal nepopustljiv pri branjenju pravic Slovencev. Ne glede na njegovo spravljivo držo pa so ekstremistični krogi, ki so si prizadevali za popolno ponemčenje Koroške, Poljanca kmalu prepoznali za moteč element; proti njemu so spletkarili in rovarili, vendar si ga niso upali odkrito napasti, dokler jih je pred marcem 1938

